

stændighed, at et Selskab har virket Meget, er tilstrækkeligt; om det ikke i mindste Maade bliver paaaffjønnet, er ganske ligegyldigt. Jo tause flere det virker, desto bedre er det, og desto mere er Godgjørenheden virkelig paa sit rette Sted. Jeg troer ikke, at vi skulle tillægge denne Lov nogen Betydning, men især skulle vi ikke tillægge den den Betydning, at den sætter Folk, som ere „hæderlige“ derved, at de ikke ville begjære Understøttelse af Communen, istand til at blive understøttede. Vi bør ikke taale den Tanke, at der er noget Uhæderligt i at blive understøttet af Communen, det vil sige i at være fattig. En Mand kan være rig og være uhæderlig, og en Mand kan være fattig og være hæderlig; en fattig Mand kan være uhæderlig, og en rig Mand kan være hæderlig, det hænger aldeles ikke paa en directe Maade sammen, men man kan vel sige, at den, der, skøndt fattig, vedbliver at være hæderlig, han er hæderligere end den Velhavende, som er hæderlig; thi det er let at være hæderlig, naar man ikke er fristet til at være uhæderlig, og den fattige Mand har en daglig Fristelse dertil. Men jo mere den er tilstede, destomere maae vi forhindre den fra at blive for stor, idet vi maae være paa rede Haand til at understøtte ham, uden at krænke hans Tølelse. Saa ofte man derfor her i Thinget udtaler sig, som om der er noget Uhæderligt i at faae Understøttelse gennem Communen paa Fattigvæsenets Regning, skal jeg aldrig forsømme at gjøre opmærksom paa, at dette er urigtigt. Det er paa den Maade, ved at udpege det som noget Uhæderligt ikke at have det Fornødne, at man skaber et Proletariat og tilveiebringer en Skilsmisse mellem dem, som besidde Noget, og dem, som Intet besidde.

Lindberg: Det har undret mig, at den sidste ærede Taler, som ellers lægger saa me-

gen Vægt paa Friheden, ikke kan indrømme, at det ogsaa er meget vigtigt, at Friheden kommer til at faae sin Betydning med Hensyn til Fattigforsørgelsen; det har undret mig, at det ikke har været aldeles fremtrædende for ham, hvor urimeligt det er, at disse frivillige Gaver aldeles ikke komme de Fattige tilgode, at Alt hvad der gives frivilligt, kun bliver et Afdrag i den tvungne Udelse, som paalægges de enkelte Beboere i Communen, og at Alt, hvad der saaledes gives i Tavlen, eller paa hvad Maade det ellers kommer ind, kun giver Anledning til, at Herremanden kommer til at give saa og saa meget mindre i Skat for sin Deel. Dette er saa fremtrædende og har været saa paafaldende i mange Aar, endogsaa trindt om i Landet, at det skulde være meget besynderligt, naar et saadant Lovforslag som det foreliggende kommer frem, som gaaer ud paa, at der skal gjøres en Forskiel mellem frivillige og tvungne Bidrag til Fattigvæsenet, at det saa ikke skulde blive modtaget med Velvillie her i Thinget. Det kan ikke hjælpe, at man taler om, at der kan være hæderlige Folk, som kunne være blevne fattige, og at de kunne søge til Communen; thi det er nu engang saaledes, og det kan den ærede Rigsdagsmand ikke gjøre om, at det er ansæet blandt Folk for at være noget meget Slemt, at være under Fattigvæsenet, og jeg kan forstikke den ærede Rigsdagsmand, at det virkelig er meget slemt for dem, der maae prøve det; men at det er noget ganske andet, naar der er ansat en Bestyrelse, som virkelig modtager frivillige Gaver, og ogsaa kunne uddele dem med Skjonsomhed, end at komme til en Fattigbestyrelse, der kun har tvungne Bidrag at raade over og derfor ogsaa er nødsaget til at bruge en Kærrighed ved Uddelelsen deraf, som aldeles ikke svarer til, hvad der skulde kunne trøste og hjælpe de Fattige.